Harry, här för att stanna

Har en prins bidragit till namnets status eller ligger en bokkaraktär bakom Harrys popularitet? Dagens namnsdag till ära kommer Sofia Carlsson att djupdyka i pojknamnet Harry som såg ut att försvinna från rampljuset i början av millenniet men gjorde en tidig återkomst.

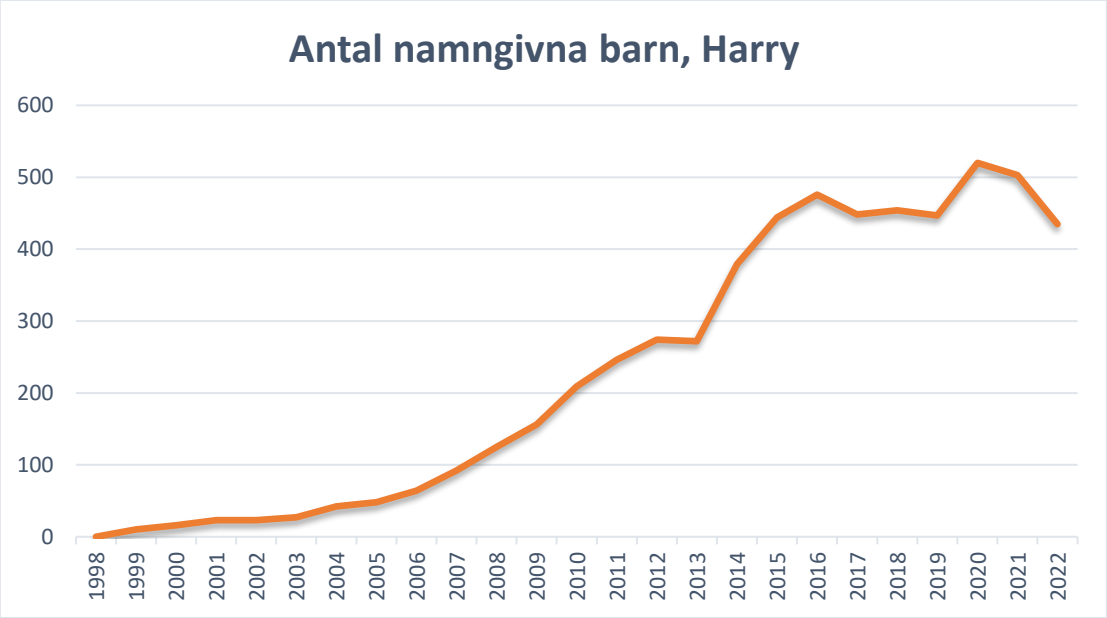

Linjediagram över hur många pojkar som givits namnet Harry respektive år mellan 1998 och 2022.

Trendcykler

Namnen vi bär avslöjar ofta vilken generation vi tillhör. Att en Inger är runt 70 och att ett barn heter Leah är inget som chockar oss. Vår uppfattning av namnens olika åldrar kan härledas till namngivningens tregenerationscykel. Fenomenet utgår från att barn får namn från generationen över sina far- och morföräldrar. Vanligtvis går därför ett namns popularitet upp (likt Leah senaste tjugo åren) för att sedan dala och vara vilande (så som

Institutet för språk och folkminnen (Isof)
Box 135 | 751 04 Uppsala | von Kraemers allé 19
Telefon: 0200-28 33 33 | registrator@isof.se
Org.nr 202100-1082 | www.isof.se

Inger) inför nästa topp. Men det finns ett namn som hade en ovanligt kort vila och en ytterst snabb återkomst: Harry.

Namnet Harry är tidigast belagt i Sverige 1858 och blev populärt som förnamn under 1900-talets fyra första decennier. Namnforskaren Katharina Leibring menar att namnet introducerades i Sverige genom återvändande emigranter från Amerika som tog med sig denna engelska variant av Henrik. Namnet sågs som ett modenamn i början av 1900-talet med bland annat författaren Harry Martinson som känd bärare.

Statistiska centralbyråns tidigaste publikation över de vanligaste förnamnen bland män är baserad på folkbokföringen 1980. Harrys pik var då över och namnet låg på en 58:e plats. Då Harrycykeln gick mot en föryngring kom namnet att dala för att sedan trilla ur topp 100-listan i början av 2000-talet.

Att Harrys popularitet minskade under andra halvan av 1900-talet följer namnets beräknade trendkurva. Enligt tregenerationscykeln borde Harrys nästa uppsving ske kring det nuvarande seklets 20- eller 30-tal. Men redan 2008 blev Harry populärt som pojknamn igen och tog plats på topp 100-listan för nyfödda pojkar. Sedan dess har namnet klättrat på listan och ligger idag på plats 22.

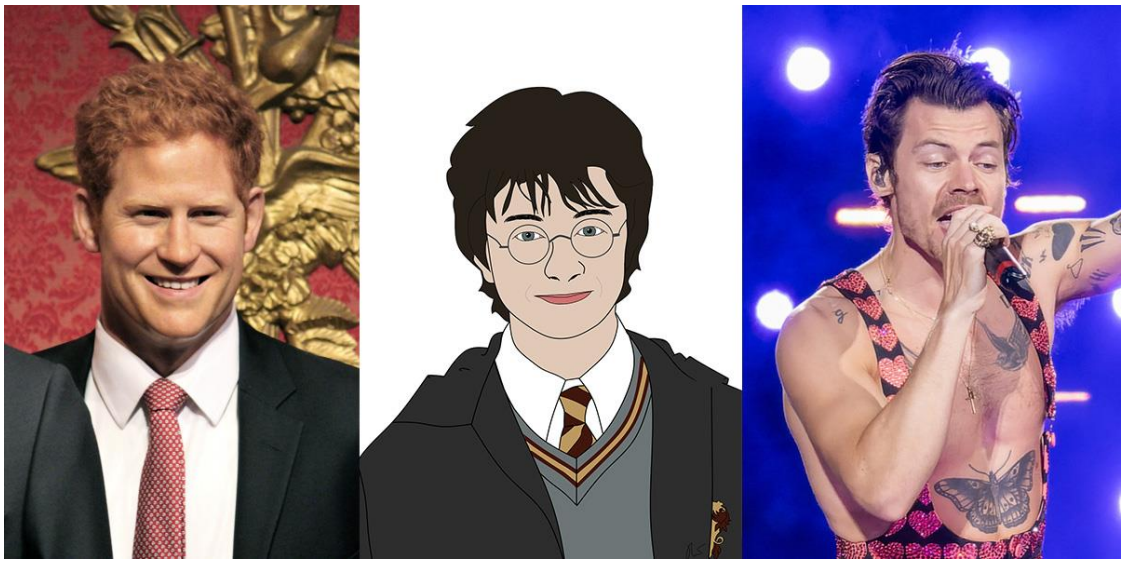

Prins Harry, Harry Potter och Harry Styles bär alla det populära namnet. Här är de i vaxfigur, illustration och på Wembley 2023. Foto/Illustration: Mostphotos, Raph_PH/Flickr (CC-BY) och Ryan Stekken/Pixaby.

Är det prinsen eller trollkarlen?

Vad var det som fick Harry att komma tillbaka som pojknamn två decennier för tidigt? Troligen har kända personer med återkomsten att göra.

1984 föddes den yngre prinsen av Storbritannien. Han gavs namnet Prince Henry of Wales men benämns oftast som prins Harry. Prins Harry har växt upp som lillebror till kronprins William och är en populär kunglighet. Under sin välbevakade uppväxt har prins Harry ständigt varit aktuell i media, inte minst under senare år när han lämnade kungahuset tillsammans med sin fru Meghan Markle. Hans popularitet och mediala närvaro har sannerligen bidragit till att namnet Harry funnits i nyblivna föräldrars bakhuvuden. Värt att tillägga är att även kronprinsens namn, William, är populärt. Sedan 2003 har William varit bland de tre vanligaste pojknamnen i Sverige men det har varit vanligt i såväl Sverige som internationellt sedan 1990-talet.

En annan Harry som bidragit till namnets tidiga återkomst är självfallet Harry Potter. Mellan 1997 och 2007 publicerades sju böcker som följde trollkarlen Harry Potter och hans vänners uppväxt på trollkarlsskolan Hogwarts. Tack vare böckernas stora succé gjordes hela bokserien till filmer där den sista filmen, Harry Potter och dödsrelikerna del 2, hade premiär 2011.

När den första Harry Potter-boken utkom var målgruppen 80- och 90-talister. Under sin uppväxt fick de följa Harrys äventyr och än idag känner många nostalgi och värme när de tänker på bokserien. Harry Potter-böckernas inflytande över millennie-generationen har varit stor och det är därför inte underligt att de väljer att döpa sina söner efter en karaktär från sina favoritböcker. Vi har därmed Harry Potter att tacka för namnets tidiga återkomst.

Pojkbandet One Direction i Sydney 2012, f.v. Louis, Niall, Harry, Liam och Zayn. Foto: Eva Rinaldi/Flickr (CC BY-SA).

Pojkbandseffekten

En Harry som skulle kunna förlänga namnets placering på topplistan är artisten Harry Styles. Hans karriär började i pojkbandet One Direction 2010 och efter att bandet tog paus 2016 har han haft en minst sagt framgångsrik solokarriär. Hans senaste turné är den femte mest framgångsrika turnén någonsin och hans senaste album kammade hem två Grammys. Harrys färgstarka och lekfulla stil har varit en del av hans framgång och idag är han en av de mest populära artisterna med många unga fans. Harry-effekten skulle kunna leva vidare tack vare Harry Styles när generation Z ska namnge sina barn. Vi får vänta och se!

Även One Direction-namnet Zayn är på intåg bland pojknamnen med den låga siffran 4,8 som medelålder. Ännu har namnet bara 198 bärare, det lär därför ta ett tag innan den forna medlemmen av One Direction har chans på lika många namnar som herr Styles. Harrys 20 tusen bärare står sig även starkt mot Louis 2 700. Men inga av dessa namn är det mest populära pojkbandsnamnet idag. Den medlemmen med högst placering är Liam Payne med en andra plats på pojknamnslistan 2022 och cirka 15,5 tusen bärare. Dock kan Payne inte ta åt sig äran för namnets popularitet eftersom namnet steg på listorna redan under Oasis och Liam Gallaghers tid.

Generationsskiftet

Harrys tidiga intåg på pojknamnslistan kan som sagt tyda på prins Harrys popularitet, på kärlek till bokkaraktären Harry Potter eller på föräldrars pojkbansfascination. Generationsskiftet för namnet Harry är oavsett ett faktum då namnets medelålder idag är blott 22,8 år, vilket lustigt nog sammanfaller med namnets placering på pojknamnslistan.

Den unga medelåldern för namn som slutar på y är tämligen ovanlig idag. Bortsett från Harry och det besläktade namnet Henry finns inga andra namn som slutar på y i pojknamnstopplistan. De y-namn som föregås av dubbelkonsonant har alla en högre medelålder än Harry, däribland Tommy (59,2 år), Ronny (60,6) och Conny (60,3). Innan dessa namn gör sin återkomst på pojknamnslistan lär Harrys medelålder ha stigit och möjligtvis tagit namnet in på den allmänna topplistan. Idag krävs det cirka 1 000 fler namnbärare, vilket motsvarar tre till fem placeringar, för att Harry ska ta sig tillbaka till den totala topp 100-listan.

Frågan kvarstår – är Harry här för att stanna? Eftersom namnet legat på topp 30 på pojknamnslistan de senaste tio åren finns det goda chanser för denna listklättring. Om populärkulturen därtill fortsätter att vara på Harrys sida är det mycket möjligt att fler kommer fira sin namnsdag den 10e oktober kommande år!

/Sofia Carlsson

Källor/Vidare läsning:

Inte bara Alice och William – om namngivning av småbarn under 2010-talet | Institutet för språk och folkminnen (isof.se)

Harry | Institutet för språk och folkminnen (isof.se)

Sökning: Harry - Riksarkivet - Sök i arkiven

Namnstatistik (scb.se)

Brylla, Eva & Leibring, Katharina: Förnamn i Sverige. Kortfattat namnlexikon. 2:a uppl. (under arbete)

Alternativtext till bilderna:

Bilden föreställer en tabell där man ser en stigande kurva. Mellan år 1998 till 2008 stiger namngivningarna till 100. Från 2008 stiger kurvan snabbare för att nå sin pik på 520 namngivna år 2020.

Bilden föreställer ett kollage med prins Harry, bokkaraktären Harry Potter samt artisten Harry Styles.

Bilden föreställer pojkbandet One Direction. De står bredvid varandra på en scen och blickar ut över publiken.